

20. februar 2015 (positionsrapport)

Udmelding nr. 5: Overvågning i indsatsen mod terror

Baggrund

Regeringen har fremsat en 12-punktsplan om effektivt værn mod terror og indsats til styrkelse af beredskab

Rådets position

Rådet for Digital Sikkerhed finder, at en effektiv indsats mod terror er afgørende for befolkningens sikkerhed og tryghed. Nye teknologier til indhentning og analyse af data kan bidrage hertil, og kan medvirke til at fremme befolkningens tillid til politi og efterretningstjenester, hvis de anvendes på en måde, der respekterer grundrettigheder og krav til retssikkerhed.

Selv om efterretningstjenesterne opererer uden for den almindelige lovgivning om persondatabeskyttelse, forvaltning og offentlighed, og med særlige beføjelse til at undlade at indhente retskendelse i forbindelse med registrering og analyse af trafik- og indholdsdata, er de ikke fritaget fra at overholde krav om lovligt formål og lovhjemmel for udførelsen af deres opgaver, og heller ikke fra principperne om nødvendighed og proportionalitet, når de foretager indgreb i borgernes frihedsrettigheder. Det gælder også i forhold til terrorismistænkte.

12-punktsplanen giver RfDS anledning til en række foreløbige kommentarer, som vil blive uddybet i kommende høringssvar i forbindelse med fremsættelse af de annoncerede lovforslag.

Adgang til digitale spor

Regeringen ønsker at etablere et system, som kan modtage, analysere og anvende digitale spor fra bl.a. videoer og fotos fra borgere og overvågningskameraer.

En systematisk overvågning af borgere og virksomheders digitale spor på internettet, herunder på sociale medier, udgør masseovervågning, der går langt videre end den telelogning, som af EU-domstolen blev erklæret som værende i strid med grundrettighederne til privatlivsbeskyttelse og persondatabeskyttelse. Rådet mener, at det bør sikres, at de foreslåede systemer ikke må kunne anvendes i strid med grundrettighederne.

RfDS er enig i, at det er centralt for at få målrettet efterforskningen af terrorangreb og forberedelse af sådanne, fx gennem hurtig identifikation af gerningsmændene. Det vil blandt andet kunne ske gennem registrering af opstillede kameraer i byer og på bygninger, som politiet i tilfælde af en konkret hændelse vil kunne få adgang til efter en forudgående eller efterfølgende retskendelse. En sådant kamera-registrering er foreslået af Sikkerhedsbranchen.

Dekryptering af elektroniske oplysninger

Efter regeringens plan skal FEs indhentning af oplysninger styrkes og udvides til indhentning af terroristers kommunikation samt øget kapacitet til dekryptering af oplysninger.

Rådet bemærker, at forudsætningen for at dekryptere er, at krypteringsnøglen er tilgængelig, eller at de mistænkte har anvendt svækkede krypteringssystemer. At bryde kryptering uden at have nøglen er i praksis ikke muligt, med mindre der er tale om kryptering, som er forkert implementeret eller benytter for svage nøgler.

RfDS opfordrer til, at adgangen for FE til at dekryptere gøres betinget af, at der er grund til at antage, at den pågældende person har til hensigt at deltage i aktiviteter, der kan indebære eller forøge en trussel mod Danmark, danske interesser eller andre landes sikkerhed. Der bør også være knyttet et krav om retskendelse til dekryptering af en persons elektroniske oplysninger. Det forudsætter en undersøgelse af, hvordan domstolene kan bringes i stand til at arbejde på en hurtig og smidig måde, der er tilpasset hensynet til fortrolighed og krav om hemmeligholdelse af FEs arbejdsopgaver og -metoder.

Sagkyndigt udvalg

Regeringen vil nedsætte et særligt udvalg, som skal vurdere Danmarks samlede indsats for terrorbekæmpelse for at sikre et fortsat robust og effektivt værn med respekt for retssikkerheden og den personlige frihed. Udvalget skal sammensættes med repræsentanter for Justitsministeriet (formand), Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet, to repræsentanter efter indstilling fra landsretterne og Advokatrådet, en professor i strafferet og et særligt sagkyndigt medlem med internationalt kendskab til terrorisme og terrorbekæmpelse.

I lyset af den intensiverede overvågning, som planen lægger op til, samt ibrugtagning af nye og mere effektive metoder til analyse af data om personer og grupper, finder Rådet det af afgørende betydning for borgernes frihed og privatlivsbeskyttelse, at der i udvalget også sidder medlemmer med særlig sagkundskab inden for informationssikkerhed og grundrettigheder samt indsigt i, hvordan grundrettighedsværnet kan integreres i teknologiske løsninger til indsamling, analyse og opbevaring af oplysninger om personer.

Positionen er baseret på:

RfDS høringssvar om udkast til lovforslag om Center for Cybersikkerhed, 4. marts 2014.

Regeringens oplæg Et stærk værn mod terror – 12 nye tiltag mod terror, 19. februar 2015